

УДК 329(4): 328.122

ББК 66.041

СТРУКТУРА, ПОВНОВАЖЕННЯ ТА ОСОБЛИВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПАРЛАМЕНТУ

Г. В. Вархов

*Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника;
76000, м. Івано-Франківськ, вул. Шевченка, 57; тел. +38 (096) 6986131;
e-mail: whalyna@gmail.com*

У статті розглядаються особливості внутрішньої структури Європейського парламенту як законодавчого органу Європейського Союзу. Зосереджується увага на його повноваженнях та визначаються особливості діяльності в інституційній системі Європейського Союзу. Аналізується вплив діяльності партійних груп на політику Європейського Союзу та на міжнародній арені загалом.

Ключові слова: *Європейський парламент, Європейський Союз, законодавчий орган, партії, групи політичних партій, інституційна система.*

Особливості договірного механізму інтеграції, здійснюваної в Європейському Союзі, дістали відображення в характерних рисах його інституційного механізму. В сукупності органи утворюють цілісну систему, в якій кожний інститут Європейського Співтовариства має вагомe значення як окремо, так і в правовому зв'язку з іншими.

Зважаючи на те, що національні інтереси України безпосередньо пов'язані з інтеграцією до Європейського Союзу, одним із інструментів для реалізації даного завдання є дослідження інституційного механізму Спільноти та застосування деяких принципів функціонування на практиці. Особливе значення має тенденція до збільшення впливу рішень однієї з головних інституцій Європейського Союзу – Європейського парламенту на ситуацію в Україні.

Варто взяти до уваги те, що Європейський парламент, як законодавчий орган Європейського Союзу, 16 вересня 2014 року, ратифікував Угоду про асоціацію, у зв'язку з чим, відносини між Україною та ЄС перейшли на якісно новий формат, який базується на принципах політичної асоціації та економічної інтеграції. Окрім зазначеного, важливим є те, що внаслідок розширення Європейського Союзу Україна безпосередньо межує з ним, що сприяє тіснішій співпраці з ЄС та державами-членами. Тому дослідження інституційного механізму Європейського Союзу, зокрема правового статусу, партійної структури, повноважень Європейського парламенту та участі в процесі прийняття рішень – становить актуальну проблему подальшого дослідження.

Основний внесок у дослідження системи органів та інститутів ЄС та процесу прийняття рішень в Європейському Союзі зробили вчені та фахівці з держав-членів ЄС: Г. де Бурка, В. Вейденфельд, Л. Гормлі, А. Дешвуд, В. Кернз, Д. Ласок, А. Маршалек, Дж. Монкретсен, Н. Ньюджент, А. Татам, В. Весельс, Т. Хартлі, О. Шмук, депутати Європейського Парламенту Р. Корбет, Ф. Якобс і М. Шеклтон. Деякі аспекти зазначеної проблематики розглядалися у роботах російських вчених, зокрема В.В. Безбаха, Л.М. Ентіна, А.Я. Капустіна, С.Б. Кашкіна, В.К. Пучинського, Б.М. Топорніна.

В українській політологічній науці дослідженню партійно-ідеологічної структуризації, ролі та повноважень Європейського парламенту присвячено мало уваги. Окремі аспекти досліджуваної проблеми можна знайти в працях наступних науковців: В. Воронкова, Л. Гонюкова, О. Дергачова, Т. Джиги, Е. Донова, А. Камінського, А. Колодій, А. Круглашова, В. Малярчука, М. Обушного, М. Примуша, А. Романюка, Ю. Шведи.

Мета статті – аналіз місця та ролі Європейського парламенту в системі органів Європейського Союзу.

Протягом останніх двох десятиріч років Європейський парламент перетворився з консультативного органу на повноцінного учасника законодавчого процесу Європейського Союзу, який поряд з такими інституціями як Європейська Комісія та Рада ЄС, є одним з ключових органів влади на європейському просторі [3, с.249].

З часу заснування Європейського парламенту його позиції в системі керівних органів Європейського Союзу зазнали істотного зміцнення. Із набуттям чинності Лісабонського договору у 2009 році, який продовжив традицію інших установчих договорів Європейського Спільноти встановлювати виключно базові принципи виборів, повноваження законодавчого органу розширились до повноважень Ради Міністрів Європейського Союзу. На сьогодні ухвалення більшості рішень у сфері зовнішньої політики потребує участі Європейського парламенту [4, с. 351].

Водночас цей договір зберіг прямий характер виборів і принцип пропорційності, що ще з часів прийняття Єдиного європейського акта значно підвищило роль Європейського парламенту як демократичного інституту. Лісабонський договір посилив демократичний контроль у Європейському Союзі, надавши більшій ролі і Парламенту, і парламентам держав-членів ЄС.

Відповідно до положень Лісабонської угоди, як уже зазначалось, значно підвищується роль Європейського парламенту:

- 95 відсотків рішень приймають спільно Європейський парламент і Рада ЄС (це вдвічі більше, ніж було);

- з утвердженням процедури спільного рішення як звичайної законодавчої процедури Європейський парламент уподібнюється до нижньої палати бікамерального законодавчого органу, в рамках якого він

представляє громадян Європейського союзу, а Рада міністрів, як вища палата – захищає інтереси держав-членів;

- досягнення паритетності з Радою логічно завершує поетапну еволюцію Європейського парламенту від дорадчого органу до повноправного учасника законодавчого процесу в рамках ЄС;

- Європейський парламент має значний вплив на регулювання Шенгенського простору, надання притулку, а також на співробітництво в галузях цивільного права та боротьби з організованою злочинністю;

- приймає остаточне рішення в переговорах про бюджет ЄС [12, с. 46-47].

Зважаючи на розширення повноважень Європейського парламенту, на сьогодні можна виділити чотири основні сфери його повноважень:

1. Законодавча;
2. Бюджетна;
3. Контрольна;
4. Зовнішньополітична [8, с. 165-166].

Законодавчі повноваження. Разом з Радою ЄС Парламент здійснює законодавчу функцію через численні процедури (процедура спільного ухвалення рішень, процедура співпраці, узгодження, консультативний висновок тощо).

Найчастіше європейське законодавство затверджується процедурою «спільного рішення». Згідно з нею Європейський парламент і Рада ЄС мають однакові повноваження; вона застосовується у багатьох сферах, у деяких галузях, наприклад, сільське господарство, економічна політика, візова та імміграційна політика; законодавча функція належить Раді ЄС, проте вона має провести консультації з Парламентом. Крім того, згода Європейського парламенту необхідна у прийнятті низки важливих рішень, таких як згода на приєднання нових країн до ЄС. Європейський парламент також ініціює прийняття нових законодавчих актів, аналізуючи щорічну програму діяльності Європейської Комісії. Парламент визначає, які нові закони доцільно було б прийняти, і звертається до Європейської Комісії з проханням розробити такі законопроекти.

Бюджетна сфера повноважень. Європейський Союз, на відміну від більшості інших міжнародних організацій, повністю фінансується за рахунок власних ресурсів. Бюджетний процес регулюється Договором про Європейський Союз та актами, прийнятими органами ЄС на розвиток його положень. Основними учасниками бюджетного процесу є Комісія, Рада, Парламент (які утворюють бюджетний орган) та Рахункова палата (здійснює функцію бюджетного контролю). Бюджетні повноваження Європейського парламенту є досить значними і дають йому можливість здійснювати вагомий вплив на політику Європейського Союзу [6, с. 457-458].

Контрольні повноваження. Європейський парламент наділений значними повноваженнями у сфері контролю за діяльністю органів Європейського Союзу. Парламент бере активну участь у формуванні Європейської Комісії. Кандидат на посаду Голови Комісії висувається урядами країн-членів Європейського Союзу, проте він повинен отримати згоду Європейського парламенту. Уряди держав-членів, за погодженням із кандидатом на посаду Голови, висувають пропозиції щодо складу всієї Комісії. Парламент схвалює запропоновані кандидатури колегіально. Завершальним етапом формування Комісії є призначення Голови та членів Комісії, яке здійснюється за загальною згодою урядами держав-членів.

Європейський парламент має право внести на розгляд питання винесення вотуму недовіри Комісії. Голосування з цього приводу є відкритим і проводиться не раніше, ніж за 3 дні після внесення на розгляд цього питання. Для прийняття відповідного рішення необхідно набрати більшість у дві третини поданих голосів.

Наслідком винесення незадовільної оцінки діяльності Європейської Комісії є її розпуск (передбачено частиною 2 статті 201 Договору про Європейський Союз). Отже, Європейська Комісія несе лише колегіальну відповідальність перед Парламентом. Право винесення незадовільної оцінки діяльності конкретному члену Комісії не передбачене. Дотепер своїм правом винесення вотуму недовіри Парламент скористався лише кілька разів: було внесено 5 пропозицій розпуску Комісії, три з них поставлено на голосування та жодну не підтримано.

Договором про Європейський Союз передбачена можливість створення при Європейському парламенті тимчасових комісій з розслідування. Вони формуються на вимогу не менше, ніж однієї четвертої від загальної кількості депутатів. Метою її діяльності є проведення розслідування у зв'язку з обвинуваченнями, висунутими на адресу певних інститутів та органів, щодо порушень законодавства Співтовариства.

Не можуть створюватися комісії для розгляду питань, які є прерогативою Суду Європейського Союзу.

Комісії можуть створюються на певний термін або, за загальним правилом, до моменту оголошення звіту за результатами своєї діяльності. Проте в установчих договорах не передбачено конкретних наслідків у разі виявлення порушень.

Омбудсмен (Уповноважений з прав людини) призначається на посаду Європейським парламентом на термін його повноважень (5 років). Омбудсмен залишає свою посаду після закінчення терміну повноважень, за особистою заявою про відставку, за рішенням Суду ЄС. До повноважень цієї особи віднесено прийняття скарг від громадян Європейського Союзу, інших фізичних чи юридичних осіб, які перебувають під юрисдикцією держав-членів. Подання скарг допускається щодо недолі-

ків управлінської діяльності органів ЄС, якщо скарга не може бути розглянута Судом ЄС.

Омбудсмен проводить незалежне розслідування базуючись на відповідних скаргах чи за власною ініціативою. За результатами розслідування надається звіт у відповідні інститути чи органи, які протягом трьох місяців зобов'язані вжити заходів для усунення порушень. Підсумковий звіт подається до Парламенту, зацікавленим органам та інститутам, а також особі, яка подавала скаргу. Щорічно в Європейський парламент подається звіт про діяльність омбудсмена [6, с.491-493].

Інформаційний контроль за діяльністю Комісії та Ради: Європейський парламент наділений правом на отримання інформації щодо діяльності Ради та Комісії.

Комісія та Рада зобов'язані:

- захищати свої пропозиції перед Парламентом;
- надавати звіт про свою поточну діяльність та підсумковий річний звіт про діяльність Європейського Союзу;
- відповідати на усні та письмові запити парламентарів.

Після заслуховування відповідних звітів проводиться обговорення діяльності Ради та Комісії. Депутати активно користуються своїм правом задавати питання. Як свідчить практика, більшість з них звертається до Комісії. Усні запитання ставляться під час години запитань та відповідей та в ході пленарних засідань.

Право на подачу індивідуальних чи колективних петицій (звернень) мають:

- всі громадяни Європейського Союзу;
- всі фізичні та юридичні особи, які проживають чи зареєстровані в будь-якій державі-члені Європейського Союзу.

Внесена петиція підлягає розгляду на засіданнях Парламенту. Проте передбачено дві обов'язкові вимоги для таких звернень: вони повинні стосуватись сфери, що входить у компетенцію Співтовариства; дії, які оскаржуються, повинні безпосередньо торкатись особи, яка звертається [7, с. 222-229].

Повноваження у зовнішньополітичній сфері. Перш за все Парламент має право на отримання інформації: Рада та Комісія зобов'язані інформувати його про всі найважливіші зовнішньополітичні події (міжнародні переговори, підготування та укладення міжнародних угод), які потім обговорюються і дискутуються на пленарних засіданнях.

Обговорення проблемних питань міжнародної спільноти в ході пленарних засідань становить значну частину діяльності Парламенту. Питання на обговорення вносяться за ініціативою окремих депутатів, парламентських груп чи комітетів. Після відповідного розгляду приймаються декларації, які проте не мають обов'язкової юридичної сили.

Передбачено окремі випадки, коли укладанню міжнародного договору передують отримання консультативного висновку Парламенту, а на-

буття чинності певних міжнародних угод залежить від їх схвалення. Наприклад, держава, що бажає приєднатися до Європейського Союзу, звертається з відповідною заявою до Ради. Відповідне рішення приймається Радою на основі принципу одноголосності після консультацій з Комісією і отримання висновку Європейського парламенту (приймається абсолютною більшістю голосів від усього складу) [7, с. 236-237].

Парламенти держав-членів також отримують нові важелі впливу на процес євробудівництва через можливість позову до суду ЄС у питаннях, що стосуються дотримання принципу субсидіарності, кращого попереднього інформування про проекти законотворчих актів, процедури перегляду установчих договорів і прийняття нових країн-членів.

Вибори до Парламенту відбуваються раз на п'ять років, і кожний громадянин ЄС має право обирати та бути обраним, незалежно від того, де він або вона мешкає в ЄС. Депутати Європейського парламенту виконують свої обов'язки незалежно, тобто не є зв'язані жодними інструкціями від своїх урядів чи парламентів своїх країн. Депутат Європейського парламенту не може бути членом уряду своєї країни, членом органів та інституцій Європейського Співтовариства. На період виконання функцій депутатові надаються певні пільги та недоторканість, зняти які може лише Європейський парламент. Депутати не можуть бути затримані, обшукані, суд не може розглядати справу проти них. Особливій охороні депутати підлягають упродовж засідання, а також по дорозі на засідання і під час повернення. Однак депутат не може посилатися на недоторканість, якщо буде спійманий на місці вчинення злочину. Депутати отримують депутатську платню, але її розмір встановлений положеннями окремих країн, тому депутати з різних країн отримують різну платню. Кожен депутат має свій депутатський кабінет-офіс, функціонування якого фінансується з бюджету Європейського парламенту [1, с. 15-16].

До складу Європейського Парламенту восьмого скликання (2014-2019 роки) входить 751 депутат з усіх 28 країн Європейського Союзу (табл. 1).

Таблиця 1.

Країна	Місце	Країна	Місце	Країна	Місце
Німеччина	96	Словенія	8	Угорщина	21
Італія	73	Кіпр	6	Австрія	18
Іспанія	54	Мальта	6	Словаччина	13
Нідерланди	26	Хорватія	11	Ірландія	11
Греція	21	Велика Британія	73	Латвія	8
Португалія	21	Франція	74	Естонія	6
Швеція	20	Польща	51	Люксембург	6
Данія	13	Бельгія	21	Румунія	32
Фінляндія	13	Чехія	21	Болгарія	17
Литва	11	Загалом 751 євродепутат			

Кожна держава-член має свою встановлену квоту на представництво у Європейському парламенті. Рівень представництва держав-членів у Європарламенті залежить не лише від кількості населення кожної з них, але й від її впливу на вирішення спільних проблем. При цьому невеликі держави отримують дещо більше місць, ніж мали б отримати за умови пропорційного представництва. Кількість представників у Європейському парламенті від «старих» членів Європейського Союзу зменшилась також у зв'язку з розширенням. Незмінною залишилась лише найбільша квота, яка належить Німеччині – 96 депутатів, та Люксембургу – найменша, всього лише 6 депутатів [13].

На сьогоднішній день у Європейському парламенті восьмого скликання (2014-2019) представлено понад 70 національних політичних партій, які об'єднані у сім багатонаціональних політичних фракцій і групу депутатів поза фракціями:

- Група Європейської народної партії – об'єднана європейська політична партія, котра включає окремі національні християнсько-демократичні та консервативно-буржуазні партії. Чисельно найбільше загальноєвропейське партійне об'єднання Європи – 221 депутат.

- Група Прогресивного альянсу соціалістів і демократів в Європейському парламенті – політична фракція в Європейському парламенті партії європейських соціалістів та їх союзників – соціал-демократичної партії, а також друга за величиною фракція. До її складу входить 191 депутат.

- Група Альянсу лібералів і демократів за Європу – це наднаціональне об'єднання, утворене в 2004 році за ініціативою двох європейських політичних угруповань: Партії європейських лібералів, демократів і реформаторів та утвореної після європейських виборів Європейської демократичної партії.

- Група Зелени / Вільний європейський альянс Зелени / ЄВА – фракція складається з представників двох політичних груп – Партії зелених країн Європейського Союзу, об'єднаних в Європейській партії зелених, Вільного європейського альянсу, який репрезентує «народи без держав». Зелених/ЄВА можна визначити як угруповання лівоцентристське. Репрезентує їх в Європейському парламенті 50 євродепутатів.

- Європейські консерватори і реформатори – група, створена після виборів до Європейського парламенту в 2009 консервативними партіями. Налічує 70 євродепутатів.

- Європа свободи і прямої демократії – політична група в Європейському Парламенті VII скликання, утворена фактично 1 липня 2009 року. В Європейському парламенті восьмого скликання нараховує 48 депутатів.

- Група Європейські об'єднані ліві – Нордичні зелені ліві – політична фракція, яка об'єднує європейські комуністичні, соціалістичні та екосоціалістичні партії. Члени належать до двох європейських партій:

Європейської партії лівих та Альянсу нордичних зелених лівих. Група налічує 52 депутати.

- Група незалежних депутатів [15].

Основні засади функціонування політичних груп в Європейському парламенті:

- групи визначають власну внутрішню організацію, обираючи голову (або, в разі необхідності, двох співголів), президію і секретаріат;

- у залі пленарних засідань місця для депутатів визначаються залежно від їх політичної приналежності, з лівого до правого боку, після отримання згоди голів груп;

- щоб утворити політичну групу, потрібно 25 депутатів, які репрезентують щонайменше одну четверту держав-членів ЄС. Вступ до декількох політичних груп заборонений;

- деякі депутати не належать до жодної політичної групи, вони мають позафракційний статус;

- перед кожним голосуванням на пленарному засіданні політичні групи аналізують звіти, підготовлені парламентськими комісіями, і вносять поправки та доповнення;

- позиція, прийнята групою, встановлюється шляхом порозуміння усередині групи, на жодного депутата не можна покласти обов'язку голосування у визначений спосіб [9].

Формами організації європейських партій є з'їзд, правління або рада партії, президія та генеральний секретаріат. Сюди ж слід додати конференції партійних лідерів та голів урядів, а також положення, що стосуються діяльності фракцій в Європейському парламенті.

Практична діяльність європейських партій зосереджується на розробці виборчих програм, основних напрямів у роботі фракцій в складі Європейського парламенту, узгодженні позицій між керівниками партій та лідерами урядів напередодні засідань Європейської Ради, а також на інформуванні засобів масової інформації про свою діяльність та позицію в органах Європейського Союзу [14, с. 5661].

Європейські партії поділяють свої членські організації на національні партії з повноправним статусом, асоційованим або статусом спостерігача. У чотирьох найбільших європейських партіях функціонують структурні підрозділи, які відрізняються між собою щодо процедур голосування, кворумів та повноважень. Всі сім груп багатонаціональних партій, які представлені в Європейському парламенті, проводять з'їзди, мають правління, виконавчу дирекцію, секретаріат і влаштовують (за винятком фракції Європейської партії зелених) зустрічі партійних лідерів. Такі зустрічі проводяться з метою вироблення членами партії єдиної стратегії у різних сферах політики Європейського Союзу. Окрім цього, депутати Європейського парламенту співпрацюють з єврокомісарами, які представляють політичні партії, що входять до складу їх політичних фракцій в Європейському парламенті. Це свідчить про те, що групи по-

літичних партій формують як зовнішню, так і внутрішню політику Європейського парламенту, а також здійснюють значний вплив на прийняття рішень в інституціях Європейського Союзу.

Діяльність цих структур частково доповнюється радами партій або ж робочими групами з розгляду окремих проблем шляхом створення інших офіційних або неформальних комісій.

Найвищим органом європейських партій, уповноваженим приймати рішення, як зазначалось, є з'їзд, який скликається щорічно, кожні два або три роки. В його роботі беруть участь члени правління та певна кількість делегатів, що визначається або за результатами виборів до Європейського парламенту, або за чисельністю відповідної фракції в Парламенті, причому спеціально враховується ще й кількість населення відповідної держави-члена [10, с. 191-193].

На з'їзді затверджують партійні статuti та рамковий політичний курс, ухвалюють спільну виборчу програму та обирають нове правління. До його складу входять представники всіх членських партій. Правління партій покликані втілювати у життя рішення з'їздів, представляти партії у міжнародних відносинах і визначати рамковий політичний курс у період між з'їздами. Президії, що обираються із членів правління, репрезентують політичні партії в міжнародних відносинах, тоді як організаційна робота здійснюється генеральними секретаріатами [11, с. 170-173].

В процесі дослідження структури та функціонування Європейського парламенту, можна зробити висновок, що він є важливим наднаціональним органом Європейського Союзу зі значним обсягом повноважень, який має реальні важелі впливу на процеси, що відбуваються не лише на Європейському континенті, а й у цілому світі. При цьому він – єдина інституція в системі органів Європейської унії, яка обирається безпосередньо громадянами, відповідно до Договору про ЄС Європейський парламент, він складається з представників народів держав, що об'єдналися у Співтовариство. Саме тому важливим є дослідження, розвиток та поглиблення співробітництва України на рівні інститутів Європейського Союзу, які відіграють провідну роль в керівництві та управлінні інтеграційними об'єднаннями.

Література

1. Джига Т.В. Вплив європартій на формування політики ЄС / Т.В. Джига // Вісник Державної академії керівних кадрів культури і мистецтв. – К.: Міленіум, 2012. – №1. – С. 216-219.
2. Європейський парламент як національний орган влади Європейського Союзу// Політична система і громадянське суспільство: європейські і українські реалії. – К.: НІСД, 2007. – С. 248-267.
3. Булгакова Д. Конституційна реформа Європейського Союзу за Лісабонським договором. Основні положення / Д. Булгакова // Вісник Хар-

- ківського національного університету внутрішніх справ. – 2010. – №2(49). – С. 15-16.
4. Европейский Союз: основополагающие акты в редакции Лиссабонского договора с комментариями. – М.: Инфра, 2010. – 698 с.
 5. Івченко В. Парламент, який не має аналогів у світі / В.Івченко// Євро-бюлетень. – Січень 2004 р. – С. 18-19.
 6. Копійка В.В. Європейський Союз: історія і засади функціонування [текст]: навчальний посібник / В.В. Копійка, Т.І. Шинкаренко; за ред. Л.В. Губерського. – Рек. МОН 2-ге вид., випр. і доп. – К.: Знання, 2012. – 759 с.
 7. Мальський М.З. Теорія міжнародних відносин: підручник/ М.З. Мальський, М.М. Мацях // МОНМС України, Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. – 4-те вид., переробл. і доповн. – Л.; К., 2011. – 407 с.
 8. Малярчук В.А. Громадяни ЄС – європейські партії – європарламент: досвід і перспективи політичної комунікації / В.А. Малярчук // Наук. зап. Ін-ту політ. і етнонац. дослідж. – 2012. – Вип.25. – С. 163-181.
 9. Партійно-ідеологічна структуризація європейського політичного простору та можливості просування інтересів України в ЄС [Електронний ресурс] // Національний інститут стратегічних досліджень при Президентові України [сайт]. – Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/articles/693/>.
 10. Сергієнко Я.В. Інституційне реформування в сучасних концепціях об'єднаної Європи / Я.В. Сергієнко // Актуальні проблеми міжнародних відносин: збірник наукових праць. – К., 2010. – Вип.94, Ч.1. – С. 190-193.
 11. Сергієнко Я.В. Проблема інституційного реформування ЄС в програмах політичних груп європейського парламенту / Я.В. Сергієнко // Актуальні проблеми міжнародних відносин: збірник наукових праць. – К., 2010. – Вип.93, Ч.1. – С. 169-173.
 12. Сливка Я. Ратифікація Лісабонської угоди: проблеми та перспективи / Я. Сливка // Актуальні проблеми міжнародних відносин [текст]: у двох частинах: збірник наукових праць. – К., 2010. – Вип.88, Ч.1. – С. 46-47.
 13. Солов'ян В. Перезавантаження Європарламенту: чого чекати Україні [Електронний ресурс] / В. Солов'ян // Главком [сайт]. – Режим доступу: <http://glavcom.ua/articles/19166.html>.
 14. Яковюк І.В. Правові основи європейської інтеграції: загальнотеоретичний аналіз: монографія / І.В. Яковюк. – Х.: Право, 2013. – 760 с.
 15. International relations European People's Party Group [Електронний ресурс] // EPP Group in the European Parliament [сайт]. – Режим доступу: <http://www.epp.eu/beyondtheeu.asp?z=5C58>.

Стаття надійшла до редакційної колегії 12.12.2014 р.

*Рекомендовано до друку д.політ.н., професором **Монолатієм І.С.**,
д.політ.н., професором **Гоном М.М.** (Рівне)*

**STRUCTURE, POWERS AND CHARACTERISTICS
OF THE ACTIVITIES OF THE EUROPEAN PARLIAMENT****H. V. Varkhov**

*Vasyl Stefanyk Precarpathian National University;
76000, Ivano-Frankivsk, st. Shevchenka, 57;
ph.+38 (096) 6986131; e-mail: whalya@gmail.com*

The article deals with the features of the internal structure of the European Parliament as a legislative body of the European Union. The attention is focused on its powers and characteristics of its activities in the institutional system of the European Union. The article provides an analysis of influence of the political groups' activities on the policy of both the European Union and the international arena.

Peculiarities of the treaty mechanism of integration into the European Union are reflected in the characteristic features of its institutional framework. Together the bodies form an integrated system in which each institution of the European Community has significant importance both individually and in a legal connection with others.

Considering the fact that Ukraine's national interests are directly linked to the integration into the European Union, one of the instruments for the implementation of this task is to study the institutional mechanism of the Community and to apply some operation principles in practice. There is also a particularly important tendency to increase the influence of decisions of one of the main EU institutions, namely the European Parliament, on the situation in Ukraine. It is necessary to take into account the fact that the European Parliament, as the legislative body of the European Union, ratified Association Agreement on September 16, 2014, and therefore the relationship between Ukraine and the EU has moved to a new format based on the principles of political association and economic integration. Apart from the aforementioned points, it is important that as a result of EU enlargement, Ukraine borders directly with it which contributes to closer cooperation with the EU and the member states. Therefore, a study of the institutional mechanism of the European Union, in particular of legal status, party structure, powers of the European Parliament and participation in decision-making, is an actual problem for the further study.

In the past 20 years the European Parliament has evolved from a consultative body to the full member of the legislative process in the European Union and is currently one of the key authorities in Europe, along with such institutions as the European Commission and the EU Council.

Since the founding of the European Parliament, its position in the system of governing bodies of the European Union has undergone significant consolidation. The Lisbon Treaty continued the tradition of other constituent treaties of the European Communities to install only the basic principles of

election. With it coming into force in 2009, the powers of the legislative body expanded to the powers of the Council of Ministers of the European Union. Most decisions in foreign policy require today the participation of the European Parliament.

During the research, the author identified that nowadays the European Parliament plays an important role in the European Union and fulfils the following powers: legislative, budgetary, control and foreign policy.

In the European Parliament there are the following groups of political parties that are organized based on their ideological commonality: the European People's Party, the Progressive Alliance of Socialists and Democrats, the Alliance of Liberals and Democrats for Europe, the Greens – European Free Alliance, the European Conservatives and Reformists, the European United Left / Nordic Green Left, the Europe of Freedom and Democracy. It is determined that the legislative body of the European Union is formed by the centre-right politicians uniting Christian democratic, conservative parties; social democrats which include all the leading socialist, social democratic and labour national European parties; liberals that represent liberal parties and centrist direction; left-wing politicians who combine extreme left socialist and communist parties; green and regionalist parties combining national parties of ecologists and regionalists; Eurosceptic and far-right parties which include European nationalist parties and the parties of anti-European orientation.

Key words: *European Parliament, European Union, legislative body, parties, groups of political parties, the institutional system.*